

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ЕКОЛОГІЧНЕ ЗЕМЛЕРОБСТВО

спеціальність	101 екологія	обов'язковість дисципліни	вибіркова
освітня програма	Екологія	факультет	біотехнологій
освітній рівень	перший (бакалаврський)	кафедра	землеробства та гербології ім. О. М. Можейка

ВИКЛАДАЧ

КУДРЯ НАДІЯ АНДРІЇВНА

Вища освіта – спеціальність Агроніомія, учений агроном

Науковий ступінь - кандидат сільськогосподарських наук 06.01.01 Землеробство

Вчене звання, посада – доцент кафедри землеробства, доцент

Досвід роботи – більше 20 років

Показники професійної активності з тематики курсу:

- автор більше 90 друкованих праць;
- співавтор державного стандарту;
- учасник наукових і методичних конференцій.

телефон

+380951450839

електронна пошта

kudrianadiiaa@gmail.com

дистанційна підтримка

Google Meet, Zoom, Moodle

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	вивчення, систематизація та розробка ефективних заходів з раціонального використання ріллі, науково обґрунтованих і екологічно орієнтованих технологій вирощування сільськогосподарських культур з метою підвищення їх урожайності, збереження родючості ґрунту та навколишнього середовища
Формат	лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання, командна робота, імітаційний проєкт
Деталізація результатів навчання і форм їх контролю	<ul style="list-style-type: none"> • Приймати обґрунтовані управлінські рішення для забезпечення прибутковості підприємства; • Проектувати конкурентоспроможні технології виробництва сільськогосподарської продукції відповідно до вимог споживачів та законодавства; • Розробляти і реалізувати ресурсоощадні та природоохоронні технології у сфері діяльності підприємств АПК;
Обсяг і форми контролю	3 кредити ECTS (загальна кількість 90 годин) 12 годин лекції, 18 години практичні; модульний контроль (2 модулі); підсумковий контроль – диференційований залік.
Вимоги викладача	вчасне виконання завдань, активність, командна робота
Умови зарахування	вільне зарахування

ДОПОВНЮЄ СТАНДАРТ ОСВІТИ І ОСВІТНЮ ПРОГРАМУ

Компетентності	<p>ЗК 11. Прагнення до збереження навколишнього середовища.</p> <p>СК.03. Знання та розуміння основних біологічних і агротехнологічних концепцій, правил і теорій, пов'язаних із вирощуванням сільськогосподарських та інших рослин.</p> <p>СК.07. Здатність науково обґрунтовано використовувати добрива та засоби захисту рослин з урахуванням їх хімічних і фізичних властивостей та впливу на навколишнє середовище.</p>	Програмні результати навчання	<p>ПР02. Розуміти основні екологічні закони, правила та принципи охорони довкілля та природокористування.</p> <p>ПР07. Розв'язувати проблеми у сфері захисту навколишнього середовища із застосуванням загальноприйнятих та/або стандартних підходів та міжнародного і вітчизняного досвіду.</p> <p>ПР11. Уміти прогнозувати вплив технологічних процесів та виробництв на навколишнє середовище.</p> <p>ПР17. Усвідомлювати відповідальність за ефективність та наслідки реалізації комплексних природоохоронних заходів.</p> <p>ПР26. Уміти використовувати методи аналізу і оцінки стану повітряного середовища, поверхневих та підземних вод, ґрунтів, біоти, аналізувати вплив господарської діяльності на компоненти довкілля та розробляти заходи щодо зменшення їх негативного впливу.</p> <p>ПР27. Уміти здійснювати оцінку впливу на довкілля, визначати наслідки планованої діяльності задля запобігання шкоди довкіллю, забезпечення його охорони, екологічної безпеки, раціонального використання і відтворення природних ресурсів.</p>
-----------------------	---	--------------------------------------	--

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Модуль 1.

Лекція 1	Концепція екологічного землеробства та перспективи його розвитку в Україні.	Практичне заняття (ПЗ)		Самостійна робота	Історія та досвід використання технологій екологічного землеробства в Україні.
Лекція 2	Екологічні фактори життя рослин і закони землеробства.	ПЗ 1	Земні та космічні фактори життя рослин, умови росту рослин в агрофітоценозах.		Родючість ґрунту та її відтворення для оптимізації умов життя рослин. Поняття про родючість ґрунту, її види: штучна та ефективна, критерії і показники родючості ґрунту, їх динамічність.
Лекція 3	Екологічна роль бур'янів, методи прогнозування та система їх контролювання у посівах сільськогосподарських культур.	ПЗ 2	Класифікація бур'янів. Вивчення бур'янів за гербарними зразками.		Вивчення бур'янів за гербарними зразками: українські та латинські назви виду, підвиду, родини та біологічні групи.
		ПЗ 3	Вивчення методів визначення забур'яненості посівів сільськогосподарських культур і розробка заходів їх контролювання.		Еколого-економічне оцінювання різних заходів контролювання бур'янів у агроєкосистемах.

Модуль 2.

Лекція 4	Агроєкологічне значення сівозмін, їх проектування та впровадження.	ПЗ 4	Місце сільськогосподарських культур у сівозмінах.	Самостійна робота	Вивчення основ чергування сільськогосподарських культур у сівозмінах. Історія розвитку науки про сівозміни. Сівозміни різних природно-кліматичних зон України. Роль проміжних посівів і сидеральних культур в агрофітоценозах. Технологічні операції при обробітку ґрунту. Технологічні властивості ґрунту. Вивчення систем обробітку ґрунту під озими культури, під ярі культури (система зяблевого та передпосівного обробітку ґрунту). Мінімізація обробітку ґрунту, агроєкологічне значення, можливості та особливості його застосування в різних зонах. Інтенсивні системи ведення землеробства та їх особливості в умовах сучасного виробництва.
		ПЗ 5	Принципи проектування схем польових і кормових сівозмін для різних зон України.		
		ПЗ 6	Розробка ґрунтозахисних сівозмін.		
Лекція 5	Екологічні основи обробітку ґрунту. Заходи захисту ґрунту від ерозії.	ПЗ 7	Вивчення заходів, способів і систем обробітку ґрунту.		
		ПЗ 8	Розробка екологічно безпечних систем обробітку ґрунту в сівозмінах.		
Лекція 6	Системи землеробства.	ПЗ 9	Розробка екологічної системи землеробства для різних природно-кліматичних зон України.		

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література

1. Шувар І. А. Екологічне землеробство: Підручник. Київ: Вища школа, 2006. 333 с.
2. Бегей С. В., Шувар І. А. Екологічне землеробство: підручник. Львів: Новий Світ 2000, 2012. 432 с.
3. Гудзь В. П., Примак І. Д., Будьонний Ю. В., Танчик С. П. Землеробство: підручник. 2-ге вид. перероб. та доп. / за ред. В. П. Гудзя. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 464 с.
4. Веремєєнко С. І., Трушева С. С. Біологічні системи землеробства: Навчальний посібник. Рівне: НУВГП, 2011. 199 с.
5. Писаренко В. М., Антонєць А. С., Лук'яненко Г. В., Писаренко П. В. Система органічного землеробства агроєколога Семєна Антонця. Полтава, 2017. 251 с.
6. Кисіль В. І. Біологічне землеробство в Україні: проблеми і перспективи. Харків: Штрих, 2000. 161 с.
7. Ґрунтозахисна біологічна система землеробства в Україні: монографія за ред. М. К. Шикули. Київ: Оранта, 2000. 389 с.
8. Монографії, дисертації, статті з питань біологічного землеробства у періодичних виданнях і збірниках.

Методичне забезпечення

1. Практикум із загального і меліоративного землеробства / за ред. Ю. В. Будьонного. Харків: ХНАУ, 2005. 286 с.
2. Екологічна система землеробства: науково-методичні рекомендації для впровадження у виробництво / С. П. Танчик та ін. Київ, 2017. 48 с.
3. Зуза В. С. Гербологія: монографія. Харків: Стиль-Издат, 2022. 468 с.
4. Агроєкологічні основи високоефективного вирощування польових культур у сівозмінах біологічного землеробства / За ред. І. А. Шувара. Львів: Українські технології, 2003. 36 с.
5. Сівозміни. Органічне агровиробництво: освіта і наука: збірник тез II всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 31 жовтня 2019 р.). Київ, 2019. 188 с.
6. Стецишин П. О., Рекуненко В. В., Пиндус В. В. Основи органічного виробництва. Навчальний посібник. Вінниця: Нова Книга, 2008. 528 с.
7. Опорний конспект лекцій по екологічному землеробству та навчальні посібники (у тому числі в електронному варіанті), методичні вказівки та завдання, нормативні документи.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

СИСТЕМА		БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 50	50 % від усередненої оцінки за модулі
		до 50	підсумкове тестування
Модульне оцінювання	100 бальна сумарна	до 50	відповіді на тестові питання
		до 20	усні відповіді на практичних заняттях
		до 30	результат засвоєння блоку самостійної роботи

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.